

XXXIII. évfolyam
 Főszerkesztő:
Dr. MARTON ERNŐ
 A szerkesztésért és
 kiadásért felelős:
SCHÖNDEZSÓ
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 TEL-AVIV, Schleisinger u. 9.
 Telefon: 29-96

UJ KELET

פארטונקוויל פאר וועלט

מורה חדש
 (אור קלט)
 עתון יומי בלתי מסלולי בשבוע אמריקאי
 שנה ל"ו
 מעורר: ד"ר א. מרטון
 מאחראי: דוד שן
 מעוררת והנהלה:
 ח'אמיכ. רחוב שלוינגר 9

Lezajlott a Kneszet nagy külpolitikai vitája

Ben Gurion örömmel üdvözli a háromhatalmi nyilatkozatot

A szélsőbal és a szélsőjobboldali pártok szónokai követelték a háromhatalmi nyilatkozat visszautasítását

A Kneszet szerdai ülésén hangzott el a miniszterelnök nagy érdeklődéssel várt bejelentése a három nyugati nagyhatalom nyilatkozatával kapcsolatban. Az ülésteremben az összes képviselő és miniszterek jelen voltak. A karza és az újságírók páholyai zsúfolásig megteltek. A miniszterelnök felszólalása előtt a Kneszet leaszavazta Sosanna Persitz (klácionista) képviselőnő javaslatát, amellyel a nevelés kérdését kérte a Ház napirendjére tűzni. Ben-Gurion ezután a következő kormánynyilatkozatot olvasta fel:

A kormánynyilatkozat

A három nagyhatalomnak — Amerikának, Angliának és Franciaországnak — az arab országok és Izrael fegyverkezése és honvédelme ügyében tett multheti nyilatkozata nem maradt hatás nélkül a mi országunkban. Az a túlzott érzékenység és feszültség kívülről álló politikai erők nyilatkozataival szemben, amely annyira jellemző volt az idegen uralom alatt lévő Jisuvra, ma már a multhoz tartozik. A fiatal állam, amely elkeseredett védelmi harcok közepette jött létre, miközben egyedül állt a fronton hat betolakodó arab állam ellen, akik megszegték az UNO alapokmányát, — létét, és jövőjét elsősorban saját erőfeszítéseiben látja biztosítva. A főbiztosítékot abban látja, hogy életre kelti az ország pusztaságait, befogadja a zsidó nép hazatérő fiait, mozgósítja a nemzeti szellemi és anyagi erőforrásait. De egyetlen pillanatra sem téveszti szem elől azt a megfélembizhetetlen tényt, hogy a mai világban kölcsönösség és összefüggés van kis és nagy nemzetek között és hogy a legnagyobb hatalom sem élhet ma egyedül, izolálva, anélkül, hogy egy olyan zsenge és fiatal állam, mint Izrael.

Leghőbb vágyunk és akaratunk baráti kapcsolatokat teremteni az összes közel és távoli nemzetekkel és fokozni a világ biztonságát és békéjét.

A Kneszet bizonyára figyelmet szentel annak a ténynek, hogy a három nagyhatalom nyilatkozata egyoldalú okmány, melynek célja definiálni az említett hatalmak politikáját a zsidó állammal és az arab országokkal szemben a fegyverkezés és biztonság kérdésében. Nem kell itt külön hangsúlyoznom, hogy Izrael politikáját egyedül és kizárólag az izraeli kormány határozza meg, a nemzet szuverén akaratának megfelelően és a Kneszet jóváhagyásával. A három nagyhatalom követeli a nyilatkozatot Izrael kormányának csupán tájékoztatás céljából adták át.

Amilyen mértékben ez a nyilatkozat azt célozza és arra alkalmas, hogy fokozza a biztonságot és a békét — ha csak a zsidó állam és az arab országok korlátozott területén is —

Izraeli kormányának készséggel és hűségesen támogatja azt.

Izraeli kormányának véleménye szerint a békének a világ egyik sarkában való megszilárdítása közvetve és közvetlen formában hozzájárul a béke megerősítéséhez az egész világban.

Izraeli kormányának örömmel köszönti a három nagyhatalom nyilatkozatának az részét, amely az arab országok és Izrael közötti fegyverkezési verseny ellen irányul.

Ez a véleménynyilvánítás — amint azt a deklaráció leszögezi — még 1949 augusztus 4-én alakult ki a három nagyhatalom között a Biztonsági Tanácsban. Izraeli kormányának kötelessége ámulva és aggódva leszögezni azt a tényt, hogy 1949 augusztus 4-ike óta mind a mai napig, — ép úgy mint a jelzett időpont előtt — a fegyverellátás csak egy irányban, az arab államok felé folyt. Ezek az államok sosem szüntek meg újabb háborúval fenyegetni Izraelt, és a mai napig is vonakodnak békéről tárgyalni velünk és zsidó alatt a nagyha-

talmak elzárkóztak attól, hogy fegyverrel és hadianyaggal lássák el Izraelt. Ez a diszkrimináció megintatja a zsidó állam biztonságát és fenyegeti a Közelkelet békéjét.

A három nagyhatalom bejelenté ugyan most, hogy ígéretet kaptak az általuk fegyverrel ellátott arab országoktól, hogy nem áll szándékukban megtámadni egyetlen más országot sem, az arab országoknak ezt az ígéretét azonban nem támasztja alá semmiféle reális garancia és nyílt ellentmondásban áll a zsidó állam ellen irányuló szüntelen háborús készülődésekkel.

Aki ismeri ezen országok igazi helyzetét, azonnal megérti, hogy az arab országoknak szállított fegyvereket — ha egyáltalán bevetésre kerülnek — csak Izrael ellen fogják felhasználni.

Izraeli kormányának elégtétellel állapítja meg, hogy a három nagyhatalom most elismeri, miszerint Izraelnek — nem kevésbé mint az arab államoknak — szüksége van arra, hogy bizonyos színvonalú fegyveres erőket tartson. A zsidó államnak nem volt és nem lesz támadó szándéka egyetlen ország ellen sem.

Izrael békejobbot nyújt minden egyes

arab államnak és az összes arab államoknak együttesen.

De joga és kötelessége Izraelnek gondoskodni biztonságáról és a három nagyhatalom ezt elismerte. Izraeli kormányának annak a reményének ad kifejezést, hogy ez az elismerés tettekben is kifejezésre fog jutni és

az a diszkrimináció, amit Izraellel szemben a fegyverellátás terén eddig tanúsítottak, teljesen meg fog szűnni.

Izraeli kormányának különös elégtétellel fogadta a három nagyhatalomnak azt a kijelentését, hogy mélységesen érdekeltnek az arab államok és Izrael békéje és stabilitása iránt, hogy törekvésük előmozdítani ezekben az országokban a béke ügyét, hogy erőlyesen tiltakoznak az ellen, hogy ezek az államok valamelyike erőszakot vegyen igénybe, vagy erőszakkal fenyegetsen. A három nagyhatalom ígéretet tett arra, hogy — UNO-tagsághól rájuk háruló kötelezettségnek megfelelően — akcióba fognak lépni minden határsértés, vagy a fegyverszüneti vanalak megsértése ellen.

Ez az ígéret egyformán vonatkozik az

(Folytatás a negyedik oldalon)

A Békéltető Bizottság újabb erőfeszítéseket tesz a béketárgyalások megkezdése érdekében

Genf (STA). — A Békéltető Bizottság szerdán újabb jegyzéket nyújtott át az arab államok és Izrael megbízottainak, amely magyarázatokkal szolgál a bizottság március 29-én ismeretett javaslatához. A jegyzékben a Békéltető Bizottság tagjai azon reményüknek adnak kifejezést, hogy a magyarázatok révén lehetőség nyílik vegyes közvetítő bizottságok azonnali összeállítására.

Genfben az az általános vélemény alakult ki, hogy a jegyzék voltaképpen az araboknak szól, mert hiszen Izrael már többször kijelentette, hogy hajlandó

tárgyalásokat kezdeni a palesztinai kérdés végső rendezésére, míg az arabok használati taktikához folyamodtak.

Genf (UP). — A Békéltető Bizottság jegyzékét újabb erőfeszítésnek tekintik a közelkeleti béke helyreállítására.

Megbízható körökből származó értesülés szerint a magyarázó jegyzékben a Békéltető Bizottság közli a felekkel, hogy ezt a lépést az UNO-közpülés 1948-ban elfogadott határozata alapján teszi. Ugyanakkor a bizottság megállapítja, hogy míg az arabok a menekült-

kérdés megoldását tartják a legfontosabbnak, másfelől Izrael ismételtlen felszólítja az arabokat, hogy kezdjenek béketárgyalásokat. A közgyűlés fentemlített határozata arra szólítja fel a Békéltető Bizottságot, segítsen a feleknek a végleges béke elérésében és támogassa azoknak a menekülteknek a visszaterését, akiknek ez szándékában áll. A jegyzék hangsúlyozza, hogy a menekült kérdés ilyenformán automatikusan hatáskörébe tartozik, ezért tehát nincsen szükség arra, hogy ezt előfeltételnek állítsák oda.

Anglia visszautasította a francia javaslatot a nyugati szén- és acélipar egyesítésére

Franciaország június 15-ére megbeszélésre hívta meg a nyugati államokat

Páris (UP). — A francia kormány június 15-ére megbeszélésre hívta össze Anglia, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Olaszország és Nyugatnémetország kormányait, hogy az európai szén- és acélipar egyesítéséről tárgyaljanak. Az angol kormány válaszában — amely szombaton érkezett meg Párisba — közli, hogy nem kötelezheti magát elő-

re a terv elfogadására és ezért csak megfigyelőket, nem pedig hivatalos küldöttséget meneszt Párisba. Ezzel kapcsolatban Párisban azt állítják, hogy a francia kormány megkísérelte Angliát más belátásra bírni és jegyzéket adott át Anglia párisi nagykövetének, amelyben igyekeznek az ezzel kapcsolatos félreértéseket tisztázni.

A francia kormányának ez a törekvése azonban nyilvánvalóan nem sikerült, mert az angol külügyminisztérium szószólója szerdán kijelentette, hogy Anglia elutasította Franciaország újabb javaslatát is, mert az angol kormány semmiképpen sem járulhat előzetesen hozzá egy olyan tervhez, amelynek részleteit még nem dolgozták ki.

Aba Even optimista nyilatkozata a jeruzsálemi kérdésben

A Vatikán elégedetlen Izrael új jeruzsálemi javaslatával

Lake Success (-). — Aba Even, Izrael állandó UNO-delegátusa, a Kéességű Tanács új ülésének megnyitására előestéjén sajtónyilatkozat keretében örömeinek adott kifejezést, hogy Izrael új jeruzsálemi javaslatát kedvező fogadtatásban részesült a nyugati közvéleményben. Az a körülmény — mondotta Aba Even — hogy a sajtó rokonszenvvel fogadja a tervet és hogy számos amerikai közéleti férfi hasonló szellemű javaslatot nyújtott át Truman elnöknek, biztató jele annak, hogy az izraeli javaslat hozzájárulhat ennek a bonyolult kérdésnek igazságos megoldásához.

Mielőtt Izraeli kormányának — folytatta nyilatkozatát Aba Even — megfogalmazta volna javaslatát, tanácskozott az UNO nagybefolyású tagállamaival. Ezeknek a kormányoknak a tervvel kapcsolatos magatartása biztatót bennünket tervünk kidolgozására. Befolyásoltak bennünket az UNO olyan más tagállamai is, amelyek előbb Jeruzsálem internacionalizálása mellett szavaztak, most pedig elfogadható javaslat megfogalmazására bennünket. Az egyetlen kifogás, amelyet a javaslat ellen hallottam — mondotta Even — hogy az a közelkeleti béke feltételezé-

sén alapszik, viszont egyesek szerint minden elgondolásnál figyelembe kell venni a háború kiterjedésének eshetőségeit is. Igaz, hogy a mi elgondolásunk a békén, nem pedig a háborúban alapszik. A háború eshetősége azonban nem képezheti a jeruzsálemi kérdés megoldásának alapját. Ha a nagyhatalmak, amelyek legutóbbi nyilatkozatukban kötelezettséget vállaltak a közelkeleti béke fenntartására, mégsem tudnák megakadályozni a háború kiterjedését, hogyan garantálhatná az UNO Jeruzsálem nemzetközi státusát? Egy olyan UNO-uralom, amely a város vallási életének felügyeletére korlátozódik, az egyetlen megoldási forma, amelyet az érdekeltek lakosság is magáévá tehet.

New York (STA). — A New York Times római tudósítója szerint vatikáni körök elégedetlenségüket fejezték ki Izrael új jeruzsálemi javaslatáról. A pápa felfogása Jeruzsálem kérdésében nem változott.

A pápa szerint Izrael és az arab államok között feltétlenül ki fog újulni a háború és ebben az esetben sem Izrael egyoldalú, sem pedig Izrael és Transzjordánia közös garanciája nem elegendő a szent-

helyek épségének biztosítására. Még ha helyre is állana a béke a Közelkeleten, a Vatikán abban az esetben sem fogadhatja el az izraeli tervet egyes pontjait. A pápa szerint Jeruzsálem kérdése nem politikai, hanem jogi probléma. Az izraeli terv nemzeti törekvéseken alapszik, amelyek a várost izraeli fennhatóság alá akarják helyezni és ez a magatartás képezi a legsúlyosabb akadályát a Vatikán és Izrael közötti kiegyezésnek.

A pápa szerint a várost egyetlen nemzet sem tarthatja birtokában, hanem minden nemzetközi fennhatóság alá kell helyezni.

A New York Herald Tribune szerint viszont az izraeli javaslat olyan engedményeket tartalmaz, amelyek megkönnyíthetik a közgyűlés alkalmazkodását az országban kialakult új valósághoz. A terv lényes újítása, hogy Izrael lemond azon korábbi álláspontjáról, hogy a szent helyek jövőjét csakis a zsidó állam és az UNO között megköthető egyezmény alapján hajlandó biztosítani és hajlandó már belemenni a szenthelyek nemzetközi felügyeletébe és igazgatásába is. Ebben a szellemben írnak a tegnapi francia és angol lapok is.

LEVELEK

a szerkesztőhöz

Az új olé is hozzájárul

Figyelemmel kísérem a HOH natanjai országos konferenciája alkalmával az Új Kelet-ben megjelent és a magyar jisiv problémáit minden oldalról alaposan megvilágító cikkeket. Sajnálattal állapítom meg azonban, hogy a felvetett kérdésekben sok szó esik az új olékról, anélkül azonban, hogy maguk az új olék is hallatnák szavukat. Ezidőszerint nem áll módomban a HOH életében résztvenni (a Szochnut egyik intenzív nyelvtanfolyamának vagyok hallgatója), alábbi soraimban azonban szeretném az új olé hangját is hallatni.

Helyesen állapítja meg az egyik cikkíró, hogy a háború előtti és utáni alijja között elválasztó fal áll, amelyet szerényen „bizalmatlanságnak” nevez és a bizalmatlanság származására vonatkozólag keres feleletet.

A bizalmatlanság oka mindkét oldalra megtalálható. A háború előtt érkezettek egy része — úgylátszik — komolyan veszi azt az anekdotát, amelyet érkezésének első napjaiban hallottam és mely szerint a két legrosszabb kivánság Izraelben: „Erkezzenek rokonaid Európából, lehetőleg liffel!” (melynek kiváltására is kell pénzt kölcsönözni) és „Ne legyen öt évig protekció!” A háború előtt érkezettek azzal a gyanakvással fogadták az újonnan érkezetteket, hogy segítséget és protekciót kérnek, — másrészt egy kicsit kívánták az újonnan jötteknek, — hogy végigmegjenek ugyanazonokon a szenvedéseken és megpróbáltatásokon, amelyeken a régebben jöttek keresztülmentek. A régi tábor tagjai, kevés kivételtől eltekintve, bizalmatlanok voltak az újonnan jöttekkel szemben, mert tudták, hogy a Magyarországról 1949-ben illegálisan és az egyéb magyar nyelvterületekről legálisan kivándoroltaknak csak elenyészően kis része érkezett zsidó és cionista meggyőződésből — és közben elfelejtették, hogy a huszas évek elején és 1939-ben ők sem mindannyian cionista meggyőződésből jöttek és azóta sem lettek cionisták. (Az igazi cionistákra, akik az ország magasabb szempontjainak figyelembevételére és meglátására alapján örömmel fogadják az olékat, soraim nem vonatkoznak.)

Az újonnan jöttek érzik a régi bizalmatlanságát. Ezenkívül a volt otthonukból szökésük óta Ausztriában és Olaszországban eltöltött néhány hét alatt elfelejtették mindazt, amit szökésük elhatározása előtt és főleg a határokon átgyaloglásuk, vagy úszásuk órái alatt hangoztattak és megfogadtak. Látják, hogy a régi nagyobbik része már lakásokban lakik, többé-kevésbé állandó munkahelyen dolgozik és csak pillanatnyi saját helyzetüket és az eléjük tornyosuló hármast (nyelv, lakás és munka) nehézségeit akarják észrevenni. Azokról beszélnek most, akik érkezésük után nem jutottak hamarosan olyan munkához, amilyenhez szokva voltak és rövidlátóan, otthagyták körülményeiket a jelenlegiekhez hasonlítják, — ahelyett hogy pár évvel előre néznének.

Sajnálatosan nagy a száma azon magyarul beszélőknek, még az úgynevezett intelligens emberek között is, akik elfelejtik, hogy nemcsak új egyéni életet, hanem új országot is kell felépíteni. Megbocsátható, hogy azelőtt nem voltunk cionisták és nem érdeklődtünk az ország kérdéseiről, de az országba érkezve és ezt az országot hazánknak önként választva, legalább most igyekezzünk megismerni a jisiv előző életét, a küzdelmeket, amelyet a régi jisiv tagjainak nagyrésze vívott az ország építéséért és a létfenntartásért — és last but not least — meg kell ismerünk az ország jelenlegi problémáit. Ezen problémák megismerésével eltűnik majd az a választófal és bizalmatlanság is, amely ma a két tábor között többé-kevésbé jogosan fennáll.

Tapasztalataim megegyeznek azon cikkektől íróival, akik a magyarul beszélők elé tornyosuló akadályokat nem általánosoknak, hanem egyéneknek tekintik és kizárólag abból származtatják, hogy a magyarjukak zöme csak magyarul beszél és nem tudja magát az ügyét intézővel megértetni. Ugyanígy — szerény nézetem szerint — kizárólag egyéni okai vannak annak is, ha a magyarul beszélők nem arányos számuknak megfelelően vannak a közélet, a gazdasági és társadalmi élet vezetőhelyein képviselve. A régi magyar jisiv tagjainak nagyrésze is — az oléhoz hasonlóan — a zsidó politikai, társadalmi és kulturális élet pereménél csoportos és ebből az életből saját maga kerekasztalra ki magán képviselőjével és beolvadva nem akarásával. Magyar-

Devizaneheztségek miatt

csökkenti akarják az ujságpapirellátást

Ma a rendeltetésű életkép, június 15-iktől lapok kisebb terjedelmében fognak megjelenni

Dr. Dov Jozsef közellátásügyi miniszter közölte a lapkiadókkal, hogy a kormány súlyos devizagondjai miatt június 15-től kénytelen a lapok papir-kontingensét leszállítani. A leszállítás a napilapoknál harminc, míg a hetilapoknál negyven százalékos. Más szavakkal ez a rendelkezés azt jelenti, hogy az izraeli napilapok ezután legfeljebb heti 24 oldal terjedelemben jelenhetnek meg.

Az új rendelkezés igen kinosan érintette az izraeli lapkiadókat, akik rámutatnak arra, hogy a kormány egyúttal már korlátozta a lapok papirellátását, azóta az ország lakossága több mint 25 százalékkal gyarapodott, ezért nem tartják sem igazságosnak, sem logikusnak a miniszter újabb rendelkezését.

A héber lapok szinte kivétel nélkül vezércikkben foglalják az újabb rendelkezéssel. A lapok rámutatnak arra, hogy a napilapok papirszükséglete elenyésző részét képezi az izraeli importnak, sőt még az általános papirbehozatalnak is csak kis hányadát teszi ki. A kormánynak — állapítják meg a legkülönbözőbb pártállású lapok — más ténnyel kell korlátoznia a behozatalt, más természetű takarékosági eszközöket kell foganatosítania, mielőtt a napilapokhoz nyúlna.

A lapok hivatkoznak arra, hogy a világháború alatt, a legszigorúbb takaré-

kosság idején úgy Angliában, mint a többi országokban szem előtt tartották azt az elvet, amely szerint lehetőséget kell biztosítani minden polgár számára,

Az olétáborok lakóinak száma rövidesen eléri a 150 ezret?

Mi robbantotta ki az éhségstrájkot Ros Háájmban?

Dr. Chaim Jachil-Hoffman, a Szochnut klita-osztályának vezetője nyilatkozott a sajtó képviselői előtt az olétáborok helyzetéről. Pillanatnyilag — mondotta — 87 ezer olé tartózkodik a 35 táborban. Az alijja útjára a közeljövőben fokozódni fog és ha nem gondoskodunk új klita-módszerekről, a táborlakók száma rövidesen eléri a 150 ezret. A Szochnut most sátoráborokat létesít. Eddig 9 sátoráborot állított fel. A közeli három hónapban 12 ezer családot (körülbelül 35 ezer lelket) fognak az állandó táborokból a sátoráborokba áthelyezni.

Egyedülálló olék, — folytatta dr. Jachil-Hoffman — 35 éves korig, az országba való érkezésük után azonnal sátoráborba mennek, vagy valamelyik mezőgazdaságba. A közel napokban két sátoráborot munkatáborra fognak átválttatni. Dr. Jachil szerint egyébként

hogy naponta megvehesse a maga lapját. Különösen áll ez a zsidó államra, ahol a súlyos honvédelmi, gazdasági, társadalmi és kulturális problémák miatt fokozott tájékoztató-munkára van szükség és állandó eleven kapcsolatra van kom-mányzati szervek és a lakosság között. A Kneszet pénzügyi és gazdasági bizottsága egyébként kedden tárgyalta a napilapok papirkontingensének leszállításáról szóló rendelkezést. A bizottság úgy határozott, hogy a jövő héten meghallgatja ebben az ügyben az Ujságírószervezet és a lapkiadók képviselőinek véleményét, azután foglal végleges állást az ügyben.

igen messze vagyunk még a táborok fel-számolásától. Tagadta, mintha a táborlakók ellátása gyengébb és silányabb volna, mint az ország többi lakosáé.

J. Hessen, a gazdasági osztály vezetője közölte, hogy semmi összefüggés nincsen a ros-hájajni táborban kitért éhségstrájk és a táborlakók elégtelen táplálkozása között. A kívülálló erők által megszervezett strájk akkor robbant ki, amikor a jemeni olék gyermekeit külön ebédlőtermekbe vitték át, hogy ilyen módon biztosítsák számukra az élelmi-szeranyagokat. A szülők ellenették azt a rendezést és kényszerítették a gyermekeket, hogy dobják el az adagokat, a végén pedig meghírdették az éhségstrájkot.

Az olék körében nagy elkeseredést váltott ki a Szochnutnak az a határozata, hogy — a közellátási miniszter utasítására — 700 gramról 420 gramra szállítja le a jemeni olék napi kenyéradagját. A minisztérium azzal vádolta az olékat, hogy a kenyéret kiszáritják és szárnyeseledeként árulják a környékbeli falvakban.

UJABB ELLENTÉTEK

A VALLÁSOS BLOKK ÉS A MINISZTERELNÖK KÖZÖTT

A Máávir értesülése szerint Dávid Ben-Gurion miniszterelnök és a kormánykoalícióban résztvevő vallásos blokk között ismét elmérgesedett a viszony. Az újabb félreértésre az adott okot, hogy a miniszterelnök a Kneszet elé utalta a nők egyenjogúsításáról szóló törvényt, úgysszint a munkatörvényeket, amit a vallásos blokk tagjai a leghatározottabban elleneznek.

Valószínűnek tartják, hogy az újabb konfliktus kompromisszummal fog végezni: eszerint a munkatörvényekben megemlíti a szombatot és a zsidó ünnepeket, míg a nők egyenjogúsításáról szóló törvényt nem fogja a Kneszet a jelenlegi ülészakban tárgyalni.

200 ezer font kölcsön Akkó, Ludd, Ramleh és Beér Séva részére

A pénzből gyárépületeket és vízvezetékét létesítenek

A miniszterközi bizottság, amely a helyhatóságoknak folyósítandó államkölcsönök ügyét intézi, elhatározta, hogy 200 ezer font államkölcsönt utal ki az akkói, luddi, ramlehi és beér sévai tanácsoknak gyárépületek felállítására és vízvezeték létesítésére céljára.

Ebből az összegből Akkó 38 ezer, Ramleh 33 ezer, Ludd 45 ezer és Beér Séva 75 ezer fontot fog kapni. A Beér Sévának kiutalt összeg azért nagyobb, mert be-

kell fejezni a város vízvezeték-hálózatát, amelyet a Mekorot-társaság épít és amely összesen 150 ezer fontba fog kerülni. A bizottság figyelembe vette azt a tényt is, hogy ebben a négy városban főleg új olék laknak, akik minden körülmények között támogatásra szorulnak. A bizottság legközelebb további 24 község tanácsnak fog kölcsönöket folyósítani.

Ötven tagu izraeli katolikus csoport indul római zarándokútra

Tíz arab is van a jelöltek között. — Állandó keresztény egyházi műsora lesz a rádiónak

Jeruzsálem. — (Az Új Kelet tudósítójától.) — A közeljövőben indul el az izraeli katolikusok első csoportja a Szent Év zarándoklására Rómába. A csoport körülbelül ötven emberből áll és Olaszország után meglátogatja a franciaországi és a spanyolországi szenthelyeket is. Az utazással kapcsolatban a katolikus egyházi vezetők látogatást tettek a vallásügyi minisztérium jeruzsálemi központi hivatalában, ahol megbeszéltek az utazás előkészítésével járó kérdéseket. A tárgyalások legkényesebb pontja, hogy a zarándokok között van tíz katolikus arab is, aki a mostani körülmények között nem igen kaphat izraeli útlevélet. Az egyházi vezetők ezért megkérték a vallásügyi minisztert, tegye meg a szükséges lépéseket az alijja- és a külügy-

minisztériumban, hogy az arabok kiutazását engedélyezze.

Az izraeli csoporthoz Ciprusban valószínűleg hozzácsatlakozik a Palesztina arab részeiből kiinduló másik zarándokcsoport.

A vallásügyi minisztérium egyébként további szolgálatakat létesít a keresztény felekezetek számára. A Kol Jiszráél feladatát tárgyalások eredményeképpen rövidesen állandó keresztény egyházi programot soroznak be az izraeli leadóállomás műsorába. Minden keresztény felekezetnek valószínűleg egyenlő időt biztosítanak a jeruzsálemi leadóban, azzal a feltétellel, hogy a műsorok csakis valóságos jellege lesz. A leadások pontos idejét és terjedelmét még nem határozták meg.

A náci-rendszer volt foglyainak általános szervezete

TEL AVIVBAN ÉS VIDEKÉN

csatlakozni, hogy a közelgő kögyűtlésre való tekintettel

a tagfelvétel ismét megkezdődött

Az új címe: Tel Aviv, Jehuda Halévi utca 50 (Sadai utca sarok). Hivatalos órák d. u. 5-től este 8-ig.

országban senki sem kívánta volna, hogy egyenrangúként elismerjék, amikor nemcsak, hogy nem ismeri, de nem is akarja ismerni az ország nyelvét. A régi jisiv legnagyobb része, — ismét tisztelet a kivételnek, — ha beszélni meg is tanult, de addig már nem is akart eljutni, hogy héber újságot, könyvet vagy színházat élvezni tudjon. Ez is egyik fő oka a magyarul beszélők általános kisebbségi érzésének.

Az egyik cikkíró által kívánt „ön-állósításnak” és külön magyar politikai párt alapításának véleményem szerint éppen az ellenkező eredménye lenne, mint amit a cikkíró vár tőle. A „beolvadási” amúgyis idegenkedő olék még kevésbé olvadna be a magyar jisivba, ha külön politikai pártja lenne

és ez a körülmény még kihangsúlyozná előtte, hogy ő más, mint fiatal államunk többi építő polgára.

Egyetértek dr. Kauders véleményével, — akinek zsidóságát és cionizmusát már egy évtizeddel ezelőtt a munkatáborban alkalmam volt megismerni, mely szerint a HOH-nak sikerrel végzett szociális munkáján kívül legfontosabb feladata az, hogy a magyar olékkal az ország multját, jelenét és problémáit megismertesse, ezáltal a régi és új magyar jisiv tagjai között fennálló választal leontását elősegítse és végül „a magyarnyelvű jisiv gyors és maradéktalan beolvadása” után önmagát feleslegessé tegye.

Dr. Rados Miklós, Hádár Jozsef Sükán Amidár 140/5

HABIMAH

műsora:

TEL AVIV:

Június 1. Csütörtök, fél 9 órakor

A MI KIS VÁROSUNK

Munkáslétdadás.

JERUZSALEM:

Cion-terem, este 9 órakor

OTHELLO (A velencei mór)

Iskolák előtt lévő gyermekeknek a színházba való belépés szigorúan tilos.

RÁDIO

6.30: Máj tovu, 6.35: torna, 6.46: szórakoztató zene, 7: hírek és élelmészeti hírek, 7.15: hanglemezek, 7.45: Fenyves Lóránd hegedűjátéka, 8.15: keleti zene, 10.30: zeneszámok két zongorára, 10.45: délvidéki zene, — 11: Brahms F-moll kvintettje zongorára és vonóshangszerekre, 11.45: hanglemezek, 12: szórakoztató zene, 12.30: a kórházak és üdülőtelepek műsora, 13: katonaműsor, 13.30: hírek, 13.45: a háziasszony rovata, 14: angol hírek, 15: francia hírek, 16.15: szórakoztató zene, 16.30: operarészletek, 17: Binjamin Szimantov szájharmonika játéka, — 17.30: Sacha Farness hegedűjátéka, 18: hírek, 18.30: ifjúsági műsor, 19: munkásrovat, 19.45: Tenách-részletek (88-84. szoltár), 20: a Kol Jiszráél katonadala, 20.30: hírek, 21: Cháná Zámir szopránénekű énekszámai a rádió zenekarának kíséretével (Johanna Strauss, Milloeker, Fersko, Mindlin és Bár-Zimra dalai), — 21.45: a tel-avivi rádió talmudeckelje, 22.15: angol hírek, 22.25: híresszefoglalás, 22.30: Mario Tud amszterdami zongoraművész hangversenye Bach, Beethoven és Rudolf Ascher műveiből.

Én nem is tudom hogyan van ez.

de állandóan megzavarják az ember nyugalmát. Kedden ebéd után éppen le akartam feküdni szundítani egy jó chamszinosat, amikor csengettek. Boszszusan csoszogtam az ajtóhoz. Körülbelül nyolc-tíz méter magas, sötétzöld gortilla állt a folyosón a falnak támaszkodva.

— Salom — mondta pokolian rosszvált kiejtéssel — Mighty Joe Young vagyok, a King Kong... Magához jöttem...

Nem szeretem túlságosan az óriásgorillákat. Ráülnek az ember nyakára és órákat beszélnek hülyeségekről, pláne egy ilyen elkényeztetett hollywoodi filmgorilla. Gondoltam, hogy kirúgom de azután mégis kiemeltém neki a két ajtószárnyat és beengedtem a szobámba, ahol leült a padlóra.

— Tudom, hogy szokatlan ez a mód, ahogy betörök Önökhöz — mondotta a gorillám — de szeretném megkérni, hogy járjon közbe az illetékeseknél az érdekében. A dolog a következő. Talán tudja, hogy mintegy tizenöt évvel ezelőtt csinált rólam az egyik amerikai filmgyár egy filmet, amelyben a dzsungelben elfognak engem, meg van egy szelídítőnőm és azután egy lokáiban fellépek, de ott migrémet kapok és gyilkolni kezdek...

Zorban elmosolyodott.

— Tudom, hogy marhaság — mondta — de tizenöt éve ez még ment. Azután ki is dobták a filmemet a hulladékra, mert ott feküdtünk beporosodva, amíg egy rakitárnok fel nem fedezett. „Nini — mondta a társainak — itt van ez az ősz zagvaság, ez a King-Kong, dobjuk ki a szemébe...” „Várj — mondta erre az egyik jólterjesztett ügyvéd — az ilyesmik előbb még el szoktak adni Izraelnek...” Így kerültem ide és azóta kérem nem megyek le a műsorról, az elmúlt héten prolongálva futottam a tel-avivi Ben Jehuda egyik moziójában, most meg folytatom a diadalutamat szemben vele, a másik moziában... Mert a nézőtér tele van kérem ereci fiatalokkal, akik tölem csak szépet és jót tanulhatnak. Az új ereci ifjúság számára már nem idegen az elszabadult óriásgorillák problémaköre és ez biztos hozzájárul majd egy egészséges, művelt nemzedék felnövekedéséhez. A film tanít, oktat és nevel...

— Jó, jó, barátom — mondottam — de mit akar voltaképpen tőlem...?

— Kérem szerkesztő úr — folytatta az óriásgorilla — én idejtem Izraelbe pár hétre. De ki a fene számít arra, hogy minden ereci mozi be akar majd mutatni engem. Haza szeretnék már menni! Próbáltam már eljárni az illetékes hivatalokban, hogy adjanak nekem lelépési engedélyt, de igen udvariatlanok voltak velem, bezzeg ha tudnék jiddisül...

— Ekor már kiteszkoltam a szobámból. — Sokat keres itt, mi? — kérdeztem, mikor kiemeltém neki újból az ajtószárnyakat.

— Egy vasat sem. Hollywoodban a film forgatása után egyszersmindenkorra kifizettek...

— Hát akkor miből él?

— A Mapam támogat. Azt mondják, a legjobb amerikaellenes propaganda vagyok...

— Na fiam — mondtam erre — akkor honnan már békét nekem...

— Békésnek kezdtem, de jó nagyot rútam beléje, mire az óriásgorillákra jellemző léptekkel, bőve eltűnt valamelyik mozi irányában... k. f.

Negyvenötmillio fontot fordítanak az idén az olék letelepítésére

Sátorfalvak népesítik be az ország minden részét, ahol munkaalkalom van — Légi Eskol a Szochnut új telepítési politikájáról

Tamuz 2-án, június 17-ikén ünnepli fennállásának 30-ik évfordulóját a Keren Hajesszod. Ebből az alkalomból Lévi Eskol, a Szochnut kincstárnoka és telepítési osztályának vezetője, aki egyben tagja a kormány és a Szochnut koordinációs bizottságának is, részletes előadást tartott az újságírók előtt a telepítési problémákról.

A szaképzett munkaerők hiánya

Az olék befogadásával járó általános és központi feladat, hogyan lehet csökkenteni az olétáborokban élő emberek számát és hogyan lehet az emberanyagot és a kilitacélokat szánt összegeket konstruktív módon felhasználni. Ez a feladat egyre nehezebb, — mondotta Eskol — mert az ebben az évben várt 150—200 ezer olé elhelyezésének az anyagi és technikai akadályokon kívül például egyik komoly kerékkötője a szaképzett munkaerők hiánya. Nincsenek földmérők, fiatal mérnökök, csölerakó szakemberek, építőmunkások. Amerikából és Angliából a fiatal mérnökök tucatjait hozzuk és kötelezettséget kell vállalnunk foglalkoztatásukért.

A telepítési osztály ebben az évben azt a feladatot vállalta magára, hogy az összes telepítési költségvetések felhasználásával, tehát a kormány és a Szochnut konstruktív célokat szolgáló pénzforrásaival 50 ezer családot, részben az olétáborokból, részben egyenesen a hájóról közvetlenül, a produktív munkába telepítsen le. Ebből az 50 ezer családból 25 ezer a tényleges mezőgazdaságba kapcsolódik majd be, 25 ezer pedig a talaj-előkészítés átmeneti munkájában kap foglalkoztatást.

Új telepítési formák

A cél megvalósítására eddig még is meretlen telepítési formákat kellett megteremteni — folytatta Eskol. — A kibuc, a mosáv és a kvuca mellett olyan falvakat is létesítettünk, amelyek a multban csak magánkezdeményezésből keletkeztek. Többek között negyven ilyen oléfalu elhagyott arab községekben telepítettek le. A második forma az ültetvények kihasználására létesített falvak, amelyeket az arabok által itt-hagyott különböző gyümölcsösök kezelésére és megművelésére létesítettek. Eskol példaképpen elmondta, hogy az arabok 100 ezer dunam olajerdő hagytak el, amelyeknek nagyrészt már ebben az évben zsidó kezek vettek át. Ezenkívül nagyterjedelmű füge, szentjánoskenyér és más déligyümölcsök is zsidó művelésbe mentek át.

A következő és most meghonosított telepítési forma a munkafalu, amelynek lakói a föld előkészítő munkálatokkal foglalkoznak és a telepítési intézmények számára napi bérért dolgoznak. Ezeket a falvakat folyamatosan látják el saját földdel, amelyeken négy-hat éven belül felépítik saját gazdaságukat.

Hol állítják fel a sátorfalvakat?

Legújabbban ideiglenes sátorfalvakat létesítettek, amelyekben csak a közintézmények számára építettek faházakat. Az első ilyen sátorfalunak már 1500 lakosa van, a jeruzsálemi korri-

dorban, az egykori Burma út mentén. Ezekben talajelőkészítő, erdőfűtési és egyéb munkák mellett a lakosok máris berendezkednek önálló termelésre is.

Ezeket a sátorfalvakat az ország legészakibb pontjától a legdélibb sarkáig szétszórták. Mindenütt, ahol munkalehetőség van, ahol új gyár épül, vagy ahol tartósabb szezonmunka van biztosítva, felállítják ezeket a sátorfalvakat. A falvak lakói a későbbi évek során maguk fogják házaikat felépíteni. Számolni kell azonban vele, hogy az első évet a települők nagyrésze sátorban fogja tölteni, mert a jelenlegi költségvetési lehetőségek mellett legjobb esetben a lakosság egyharmadrészenek lehet az első évben öntött tetőt biztosítani.

A legközelebbi hetekben — folytatta Eskol — néhány meglévő olétábor állandó faluvá fog átalakulni. A két Jisráél-olétábor Ludd mellett, a beérjékovi olétábor, a Natanja melletti és a bét-lidi hatalmas tábor egy, vagy két kerülete összesen 15—20 ezer lakossal állandó lakóhelyévé válik az oléknak. Ezeket a helyeken az emberek 30—40 százaléka már munkahelyet szerzett magának a tábor közvetlen közelében, vagy a szomszédos városokban. Ezeknek a terveknek a megvalósítására a jelenlegi költségvetési évben 45 millió fontot fordítanak a Szochnut és a kormány költségvetésében és lehetővé teszik, hogy az olétáborokra költött évi 15 millió fontot is konstruktív módon használják fel.

Új falvak, új termelési formák

Az állam fennállása óta — mondotta Eskol — 212 új falu létesült, ebből 90 október óta. A falvak minimális lakossága 150 család, vannak azonban olyan falvak is, ahol 4—500 család telepedett meg. Az emberek a táborokból örömmel és lelkesen mennek a falvakba és az elhagyások száma minimálisra csökkent. Új ültetvényekkel próbálkoznak. A Gáiliban ezer dunamot vetettek be dohánnyal, legnagyobb részét új falvakban. Most dolgoznak azon, hogy Faludza környékén egymillió dunam területen tízezer embert telepítsenek le öntözés nélküli külterjes gazdaságban.

Mindezekhez a tervekhez óriási fejlesztési munkálatok szükségesek. Ezek közé tartozik az öntözési hálózat kiépítése. Rövidesen befejezik a jeruzsálemi korridor 30 új települését is ellátja vízzel. Rövidesen megkezdik a Járkon vízének a Negevebe való elvezetését. A Negeve most 15 millió köbméter vizet kap különböző források és kutak vizéből, a Járkonból pedig egymillió köbméter vizet lehet a Negevebe vezetni. Ezek a forradalmi átalakulások már a közeljövőben hatalmas lendületet fognak adni a mezőgazdaság fejlődésének. A Gáiliban megkezdtek a mérési munkálatokat a Jordán vízének felhasználására. Ezzel a tervvel kapcsolatban a sajtóban máris túlzott hírek jelentek meg. Még nem kezdtek hozzá a tényleges munkához és évekig fog tartani, míg a mérésekkel elkészülnek.

SEMADAR RECHOV YARKON No. 78. **TEL AVIV**
NAGY MAGYAR NOTAEST MA ESTE 10 órai kezdettel
Véry Mária
a budapesti rádió kedvencének felléptével és a ragyogó új
SEMADAR MŰSOR
Záróra reggel 3 órakor!
ZENEKAR: THE HARMONIAIRS.

Megszakad a diplomáciai kapcsolat Lengyelország és Jugoszlávia között

Varsó (UP). — Boleszláv Biarot, Lengyelország köztársasági elnöke hazarendelte a lengyel kormány beigrádi követét. A hivatalos közlés nem fűz

magyarázatot a visszahíváshoz, de azt hiszik, hogy ez az első lépés a Lengyelország és Jugoszlávia közötti diplomáciai kapcsolat megszakításának.

„A legszebb ajándék az lesz, ha gyermekeiteket adjátok Izraelnek”

Ejlát nagykövet búcsúja az amerikai cionistáktól

A Potash-Művek hivatalosan bejelentette, hogy 8 és félmillió dollárt investál a Holt-tengeri káliumsók üzembehelyezésére. A vállalat ezzel egyidejűleg fűzetet bocsátott ki, amit a Kneszet tagjai és más fontos személyiségek között szétosztottak. A fűzetben az igazgatóság a legenergikusabban visszautasítja azokat a vádakat, amelyek az utóbbi időben a társaság ellen mind a Kneszetben, mind a sajtóban elhangzottak. A Potash-Művek ellen folytatott rosszindulatú propaganda — mondja az igazgató-tanács — súlyos károkat okozott a zsidó állam gazdasági fejlődésének és a Potash-Művek jó hírnevének.

Az igazgatóság elutasítja azt a vádat, mintha a vállalat angol társai és az angol kormány akadályokat gördítettek volna a vállalat munkája elé. Ha bizonyos ügyekben történtek is jogi tévedések, ezért a zsidó és a nemzsidó igazgatók egyformán felelősek.

1947-ben — folytatja az igazgatóság nyilatkozata — az angol kormány közölte, hogy hozzájárul az igazgatóság székhelyének Angliából Palesztinába való áthelyezéséhez. Hogy az igazgatóság székhelyét mégsem költöztették át Palesztinába, azért személyiségek felelnek, úgymint Félix Warburg, Bernard Flexner, Robert Szold, Julius Theimur és Israel Browdy.

Közvetlenül a felszabadítási háború kirobbanása előtt a vállalat 400 ezer dollár értékben nagymennyiségű modern felszerelést vásárolt Amerikában, ezek az anyagok ma is a vállalat haifai raktáraiban fekszenek.

Jeruzsálem. — (Az Új Kelet tudósítójától.) — Megbízható körökből származó értesülés szerint, a Potash-Művek és a kormány közötti tárgyalások még mindig folyamatban vannak.

A gyártelep újból való üzembehelyezésének legfontosabb akadályai az országút és az édesvíz kérdése. A társaság vezetői remélik, hogy sikerülni fog leltüzdeni ezeket a nehézségeket még abban az esetben is, ha nem tudnak megegyezésre jutni Transzjordániával.

— Új mozi Tel Avivban katonák részére. A közeli hetekben a Jaffa-úton levő katonai klubban (Lorenz-kávéház) mozi nyitnak a katonák részére. A 200 férőhelyes mozi az udvaron rendezik be és gondoskodnak az összes szükséges felszerelésről. A katonamoziban a legkiválóbb slágerfilmeket fogják vetíteni.

8 és félmillio dollár újabb tőkével rövidesen üzembehelyezik a Potash-műveket

Boston (STA). Az amerikai cionista munkásmozgalmak bostoni konferenciáján Ejláhu Ejlát, Izrael volt amerikai nagykövete elbúcsúzott Amerika zsidóságától. „Amerika zsidóságának nem szabad azt hinnie — mondotta —, hogy Izrael biztonsága csupán az általa vásárolt tankok és repülőgépek biztonságától függ, mert az ország sorsa elsősorban a Közelkelet általános politikai biztonságán nyugszik.” A háromhatalmi nyilatkozatról szólva Ejlát kijelentette, Izrael szívesen látná a jelenlegi fegyverkezési verseny teljes megszűnését, hogy fegyverek helyett traktorokat és egyéb munkaeszközöket vásárolhasson a békés és demokratikus fejlődés érdekében.

Ejlát nagyobb chalucel erőfeszítéseket követelt az amerikai zsidóságtól és azt kérte, hogy a legszebb ajándékként gyermekeiket küldjék Izraelbe, hogy segítsenek az ország felépítésében. Beszéde végén Ejlát köszönetét fejezte ki az amerikai népnek, amely olyan nagy érdeklődést és szeretetet mutatott Izrael iránt. „Az amerikai nép mindig támogatja a zsidóság palesztinai küzdel-

meit, nemcsak baráti érzelmektől vezetve, hanem abban a tudatban, hogy Izrael a demokrácia fellegrára a Közelkeleten és úttörői szerepével erősíteni tudja az egész világ demokráciáját” — mondotta Ejláhu Ejlát.

Növekvő érdeklődés külföldi tőkések között jeruzsálemi befektetések iránt

A külföldi iparvállalatok tulajdonosai körében növekvő érdeklődés mutatkozik jeruzsálemi befektetések iránt. Az utóbbi időben egy nagyobb konfekcióüzem, egy villanyfelszerelési- és egy üvegyár létesítéséről folynak tárgyalások. Ezt az érdeklődést annak kell tulajdonítani, hogy egyrészt a külföldi befektetések az egész országban növekvő tendenciát mutatnak, másrészt pedig, mert a Jeruzsálemben az utóbbi két évben létesített üzemek számára különböző privátüzemokat biztosítottak. A Romema mellett létező ipari negyed nem lesz elegendő a készülő

gyárak befogadására és Jeruzsálem nyugati részében újabb terület megnyitására tárgyalnak.

— Babagyár nyit meg Jeruzsálemben. Meghívott vendégek jelenlétében nyit meg kedden a jeruzsálemi Tamar kerámia-babagyár, amely az ország első ilyen üzeme. A gyártulajdonos jugoszláviai új olé, aki hasonló üzemet vezetett Zágrábban. A gyáralapításban a Szochnut nagyobb kölcsönrel vett részt. A gyártulajdonos reméli, rövidesen abban a helyzetben lesz, hogy gyártmányait a környező piacokra is elhelyezhesse.

HIREK

5710 Szíván 16. oszloptörök
1950 június 1.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Tel-Aviv, Rechov Schlesinger 11. szám,
telefon: 29-98. — Fiókok: Jeruzsálem,
Rechov Ben Jehuda 2. sz., telefon 39-92;
Maifa: Rechov Shapira 13, telefon 24-53.
Az Uj Kelet előfizetési ára negyedévre
2,250 IL. Apróhirdetési díjszabás 25 pruta
szavanként, legkisebb hirdetés 250 pruta.

— **Uj amerikai alkonzul Tel-Avivban.**
A kormány sajtóirodája közli: A kül-
ügyminisztérium megadta ideiglenes
hozzájárulását ahhoz, hogy Oliver Cros-
by, az Egyesült Államok tel-avivi kon-
zultatúsan alkonzuli megbízatást tölt-
jön be.

— **Csempészeket tartóztattak le Petach-Tikva mellett.** A szerdára virradó
éjjel a petach-tikvai rendőrség csem-
pészbándát tett ártalmatlanná, amely élő
főszágot akart vinni a fekete piacra. Bi-
zalmas értesülés alapján a rendőrségnek
tudomására jutott, hogy Jehudia kör-
nyékén gyanús autó halad. A rendőrségi
járőr azonnal a helyszínen termett, meg-
találta a tehergépkocsit és utasította a
soffort, hogy azonnal álljon meg. Az
autó egyik utasának sikerült leugrania
és az éj leple alatt elmenekülnie. A soff-
ort letartóztatták. A kocsiiban három
őkről volt. Az állatokat elkobozták.

— **Másodszor is öngyilkos akart lenni**
dr. Wachs natanjai gyógyszerész. A gyil-
kossággal vádolt dr. Chaim Wachs na-
tanjai gyógyszerész tegnap másodízben
kísérelt meg öngyilkosságot. Reggel 6
óra tájt a fogházörök dr. Wachs-ot esz-
méletlen állapotban találták ágyában, —
körülötte hatalmas vértócsa. A vizsgálat
megállapította, hogy dr. Wachs lefejtette
ruhájáról az egyik fémgombot, nagy
fáradtsággal észre fente, azután a kezén
és nyakán átvágta az ereket. A fogház-
orvos elsősegélyben részesítette a gyógy-
szerrel, akinek állapota komoly, de nem
ad aggodalomra okot.

— **132 héber elemi iskola működik**
Amerikában. Bostonból jelentik: Az
amerikai héber iskolák országos szövete-
ségének Bostonban tartott ülésén kö-
zölték, hogy az Egyesült Államokban
132 nyilvános héber elemi iskola mű-
ködik, 45 hitközségben pedig jesivák is
vannak. Mindezek az iskolák a Tora
Ünneszést szervezethez tartoznak.

— **Hangversenyek.** Szombat, június 3:
Jasha Heifetz hegedűstje az Ohél-Sém
teremben este 7/9 órákor. Kamaraest
a tel-avivi múzeumban Frank Pelleg
(csembelló), Fenyves Lóránd (hegedű)
és E. Torner (oboá) közreműködésével,
9 órákor. — Vasárnap, június 4-én a
filharmónikus zenekar 11-ik bérelti
hangversenye első sorozat, Leonard
Bernstein vezényletével, Sigi Weissen-
berg zongoraművész szólójátékával az
Ohél-Sém teremben, 7/9 órákor.

— **Szervezkednek a magyarországi és**
csehszlovákiai zsidó emigránsok Bécs-
ben. Bécsi jelentés szerint a magyaror-
szági zsidó menekültek országos szerve-
zetet létesítettek Bécsben, amely érdek-
védelmi és politikai intézmény lesz. Az
új szervezet vezetősége már megkezdte
működését és Bécsben, a Fuchsthal-
gasse 6 szám alatt működik a titkári hi-
vatala. Az új zsidó szervezet „Jelen és
Jövő” címen lapot is ad ki. Ugyancsak
megalakult az Ausztriában élő csehszlo-
váki zsidók szervezete. Az alakuló köz-
gyűlést április 23-án tartották meg a
Lichtensteingasse 121 alatt lévő helyi-
ségben és azon 14 tagból álló vezetőséget
választottak meg. (ATI)

— **Vallási autonómiát kérnek a karai-
tók.** Tudósítónk jelenti: Az országos fő-
rabbinátus a napokban kezdett foglal-
kozni a karaiták azon kérésével, hogy
biztosítsanak egyházi törvénykezé-
nek vallási autonómiát. A karaiták azt
is kérik, hogy az ő rabbiak előtt kö-
tött esküvők teljesen egyenértékűek le-
gyenek a zsidó rabbi előtt kötött há-
zaságokkal. A főrabbinátus még nem
hozott döntést ebben az ügyben, amely
most egyre aktuálisabb, mivel az utóbbi
időben lényegesen megnőtt az izraeli
karaiták száma.

— **Egy magyarországi ok rejtélyes**
öngyilkossága. Chederáról jelenti: Az
Efráim hegyei között lévő Givát Ozban,
a Somér Hacaír egyik kibucában, Kor-
da Slomo, a közösségi falu 24 éves tag-
ja, revolverrel öngyilkosságot követett
el és meghalt. A chederai kerületi kor-
mányzó vizsgálatot rendelt el az ügy-
ben, mert az a gyanu merült fel, hogy
az öngyilkosságnak politikai okai van-
nak. Kordát ugyanis állítólag mert a
kommunista párt tagja volt, kizárták a
kibucból.

A parlament külpolitikai vitája

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

arab államok határaitra és Izrael ha-
tárvonalaiba, amint azt az Egyiptommal, Transzjor-
dániával, Szíriával és Libánonnal kö-
tött fegyverszüneti egyezményekben
megállapították.

Ugy is mint érdekelni állam, úgy is
mint UNO-tag, Izrael kormánya köte-
lességének érzi annak kihangsúlyozá-
sát, hogy nem elég megakadályozni a
szomszédok közötti háborús akciókat,
hanem

szükség van a békekötés buzdítására
és sürgetésére. Ennek a tartós békének az összes arab
államok és Izrael között kell létrejön-
nie. Ennek elérése céljából be kell vet-
ni az UNO egész befolyását és hatal-
mát.

Izrael állama hűségese segítőkészet fog
nyújtani minden olyan kezdeménye-
zésnek, amely a népek közötti béke
megszilárdítását és az Egyesült Nem-
zetek szövetségének, erejének és ha-
tásának felemelését célozza.

A külpolitikai vita

A miniszterelnök felszólalása után
megindult a külpolitikai vita. Elsőnek
Riftin (Mapám) képviselő szólalt
fel, aki súlyosan támadta a kormányt
politikai tevékenységéről és azt mondta,
hogy vissza kell utasítani a háromha-
talmi nyilatkozatot, amely ultimátum-

jelleggel bír Izrael számára, hogy kap-
csolódjék bel a földközítengeri blokkba,
mert különben nem fog fegyvert kapni.
Riftin javasolta, hogy az ultimátum visz-
szautasításával egyidejűleg követelje a
Kneszet a fegyverszállítási tilalom min-
den feltétel nélkül való megszüntetését.

Jakob Meridor (Chérut) nem oszt-
ja Ben Gurion optimizmusát a béke kér-
désében. Szerinte sokkal komolyabb a
helyzet. A londoni konferencián Bevin
javasolta a háromhatalmi nyilatkozat
kiadását és ez a tény egymagában ele-
gendő, hogy Izrael bizalmatlansággal fo-
gadja azt. Az araboknak semmi okuk
sincs arra, hogy békét kössenek velünk,
viszont az angol terv azt akarja, hogy
Izrael a „sem béke, sem háború” légkö-
rben éljen azért, hogy kénytelen legyen
erős katonaságot fenntartani, amely —
ellenségeink szerint — amúgyis gazdasági
tönkremenetelünket fogja előidézni. Ja-
vasolta, hogy a Kneszet utasítsa vissza
a háromhatalmi nyilatkozatot.

Méir Grabovszky (Mapáj) hang-
súlyozta, hogy kár ellenséges hangulatot
kelteni olyan hatalmak ellen, amelyre
azok nem adtak okot. Amerika és Fran-
ciaország mindig barátsággal voltak
irántunk és azt sem szabad elfelejteni,
hogy Anglia volt az a hatalom, amely a
második világháborúban Erec Jiszráelt
megmentette a náci inváziótól.

Saphir (klácionista) a Nyugattal
való erősebb kapcsolatok szükségességét
hangsúlyozta.

Schwabe professzor lett
a jeruzsálemi egyetem új rektora

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) — Aszaf professzor, a héber egye-
tem rektora lemondott állásáról és kö-
zölte, hogy nem hajlandó további két
évre elvállalni a tisztséget. Az egyetem
tanári kara szerdán délután sürgős
ülésre ült össze, ahol a lemondott Aszaf
professzor helyébe Schwabe professzort
a görög irodalom tanárát választották

rektorrá. A 61 éves Schwabe professzor
egyike a héber egyetem legrégebb taná-
rainak és már 24 éve adja elő a görög
filozófiát. Aszaf professzor munkatár-
sunknak kijelentette, hogy főbírói tevé-
kenysége túlságos sok időt vesz igény-
be, emellett pedig több szabad időt akar
biztosítani magának tudományos mun-
kájának folytatására.

Radikális földadót
akarnak bevezetni Egyiptomban

Kairó (UP). — Az egyiptomi kor-
mány új földadót akar bevezetni, a
földreformra vonatkozó előkészületek
első lépéseként. Ezidőszent az egyip-
tomi földbirtokok 80 százaléka a lakos-
ság 18 százalékát képező kis csoport tu-
lajdonában van. A tervet Achmed Husz-
sein földművelésügyi miniszter hozza a
parlament elé, ahol nagy ellenállással
számolnak, mert a parlament tagjainak
többségét földbirtokokosok alkotják.
Ezt megelőzőleg már nyolc ízben hoz-
tak hasonló javaslatot az egyiptomi
parlament elé, de valamennyit leszavaz-

ták. A kormány azonban reméli, hogy
ezúttal a kísérlet sikerüljön fog, mert a
parlament többsége nagyobb megértés-
sel viseltetik a súlyos szociális kérdés
iránt. A terv révén az egyiptomi kor-
mány a kommunista veszedelmet akar-
ja csökkenteni, mert a progresszív
adókból a kisgazdákat akarja támogat-
ni és hosszulejártú kölcsönöket nyuj-
tana a nincstelen parasztnak — föld-
vásárlás céljaira. Eddig Egyiptomban
a földbirtokosok úgyszólván semmi
adót nem fizettek és az államj terhek
főleg az ipari munkásságra hárultak.

Az ammani minisztertanács a
palesztinai kérdést befejezettnek tekinti

Jeruzsálem. — (Az Uj Kelet tudósító-
jától.) — Az Arab Liga tanácsának jú-
nius 12-ére való összehívása nagy meg-
lepetést kelet Ammanban. A kormány
azonnal minisztertanácsra ült össze,
amelyen határozatot fogadott el a kér-
désben. Eszerint Transzjordánia kor-
mánya megállapítja, hogy a palesztinai
részek átszétválását fait accompli-
ként tekintik és semmiféle lehetőséget nem lát
arra, hogy a kérdésben további megbe-
szélések történhessenek. A határozat hi-
vatkozik a transzjordán parlament leg-
utóbbi hasonlószellemű határozatára is.
Sureiki külügyminiszter délután fogad-
ta az összes arab államok ammani köve-
teit, akikkel hivatalosan közölte a mi-
nisztertanács határozatát.

A transzjordán kormány tagjai között
a tanács összehívása azért is keltett meg-
lepetést, mert biztosak voltak benne,
hogy az ülést el fogják halasztani mind-
addig, amíg az anektálás kérdésében
kompromisszumos megoldást sikerül ta-
lálni. Az a körülmény, hogy a bizottsá-
got Kairóban hívták össze, nem pedig
mint ahogyan tervezték, Beirutban, a
transzjordán kormányban azt a véle-
ményt alakította ki, hogy Egyiptom sür-
gős határozatot akar keresztül erőszakol-
ni Transzjordánia ellen, mert attól tart,
hogy a kérdés halogatása esetén mind
kevesebb és kevesebb arab állam lesz,
amely támogatni fogja Transzjordánia
kizárását.

A politikai bizottság ütésén egyébként
a háromhatalmi egyezmény kérdéséről
is tárgyalni fognak.

Damaszkusz (UP). — Mértékadó szí-
riai körökben az a vélemény alakult ki,
hogy a háromhatalmi nyilatkozat álta-
lánoságban üdvös hatása lesz a Köz-
keletre és semmiféle rossz nem szár-
mazhatik belőle. Ez a vélemény az arab
sajtó egyrészében, különösen Irákban
is kifejezésre jut. Az arab államok meg-
beszéléseket tartanak, hogy egységes
választ adjanak a nyugati hatalmaknak
és lehetséges, hogy ez a válasz bizonyos
fenntartásokkal fog élni egyes pontok-
kal kapcsolatban.

Szíriai források szerint, bár a nyilat-
kozat bizonyos mértékben hozzájárul
a közelkeleti biztonság megszilárdulásá-
hoz, ennek ellenére az arab államok-
nak maguknak kell gondoskodniuk,
hogy elég erősek legyenek egy esetle-
ges izraeli támadás, vagy más irányból
jövő katonai akció elhárítására. Ugyan-
ezer hírforrás szerint a három nagy-
hatalom közölte Szíria kormányával,
hogy a nyilatkozat közlésének módja
nem magyarázható a Közkelet befo-
lyási zónákra való felosztásának a nyu-
gati nagyhatalmak között. A három-
hatalmi nyilatkozat nem akadályozza
meg az arab államokat azon erőfeszíté-
sei folytatásában, hogy békés úton igaz-
ságos megoldást találjanak a palesztinai
kérdésre. Szíria egyébként ünnepe-
lyesen kijelentette, hogy a fegyverkül-
deményeket nem fogja támadócélokra
felhasználni. A fenti hírforrás szerint
ezt a nyilatkozatot a múltban minden
szíriai kormány megette és Szíria ha-
sonlóképpen fog cselekedni a jövőben is.

Harari (progresszív) azt mondta,
hogy nem fogunk fegyvert kapni a há-
rom nagyhatalomtól, ha nem működünk
együtt velük a középkeleti földrészt vé-
delmében. Nekünk azonban nem érde-
künk, hogy a Nyugat és Kelet között fo-
lyó hidegháborúba beleavatkozzunk.

Willner (kommunista) álláspontja
szerint a háromhatalmi nyilatkozat nem
egyéb, mint egy harmadik világháború
előkészítése. Willner szerint olyan fel-
tételek mellett, amelyek ebben a nyilat-
kozatban foglaltaknak, már sokkal ko-
rábban is kaphattunk volna fegyvereket.
A miniszterelnök nyilatkozata előkészíti
a lelki tálat a földközítengeri blokkhoz
való csatlakozásra. Javaslataiban — a-
melyet a Ház elé terjesztett — Willner
azt mondta, hogy a háromhatalmi nyi-
latkozat ellentétben áll Izrael érdekeivel.
Jellin Mór (harcosok) kijelentette,
hogy Izrael soha nem fog hozzájárulni
ahhoz, hogy bármely ország ellen indí-
tott háború során az ország hadibázisá-
vá váljék.

Lubjaniker (Mapáj) rámutatott
a háromhatalmi nyilatkozat pozitív oldala-
ira, amelyeket Izraelnek örömmel kell
üdvözölnie.

A miniszterelnök válasza

Lubjaniker felszólalása után ismét a
miniszterelnök emelkedett szószárra és
bejelentette, hogy az elhangzott felszó-
lalások után nem tartja indokoltnak,
hogy akárcsak egyetlen betűt is változ-
tasson a kormány nyilatkozatán, majd
azt mondta, hogy egyes felszólalók
úgy tesznek, mintha nagy tömegek ne-
vében beszélnének, pedig csak jelenték-
telen kisebbséget képviselnek. Ben Gu-
rion ezután arról beszélt, hogy

Izrael — háborúja során — Keletől is,
Nyugattól is kapott segítséget, de
fegyvereket a keleti országok is csak
dollárért voltak hajlandók eladni.
Rubelt senki sem volt hajlandó a ne-
künk szállított fegyverekért elfogadni.
Sem az Egyesült Államok, sem a Szov-
jetunió nem szállított fegyvert nekünk.
Majd azt mondta a miniszterelnök,
hogy Izrael kitarat ama politikájára mel-
lett, hogy nem fog lecsatlakozni egyik
szembenálló hatalmi csoporthoz sem.
Ha azzal vádolnak engem, hogy illuzio-
nista vagyok, akkor igenis vállalom,
hogy kitarok ama illúzió mellett, hogy
egyszer békét fogunk kötni az arabok-
kal. Ben Gurion azzal fejezte be beszé-
dét, hogy az ország politikájának a kö-
vetkező az irányvonala: hatékony kato-
nai felkészülés és egyuttal őszinte béke-
akarat.

A Hitachdut Oléi Hunoária
közleményei

HAIFA:

Keresik őket: Glück Becalél (Kolozs-
vár—Herzlia), Schwarz Ilonka, Aranka
és Herskovics Zsuzsa (Beregasszából
származnak), Weinberger Jakab (Kolozs-
vár), Klein Zsuzsa Forróencs (Miskolc
mellett), Bernstein Bruno és Sarolta,
Klein Sándor, Bernáth Salamon és fele-
sege, Egri Pál, Neuwirth Szimcha,
Mandula Mordecháj.

Munkát keres: gyógyszerészeti labo-
ránsnő, könyvkötő.

— **Atlépték a határt — és a Légio**
fogságába jutottak. Tudósítónk jelenti:
Két jeruzsálemi zsidó, M. Lévi és J.
Abai tegnapelőtt Bét Cefáa környékén
atlépték az izraeli transzjordán határ-
vonalat és rövid „külföldi tartózkodás”
után az Arab Légio fogságába jutottak.
Még nem tisztázták, hogy az illetők
mit kerestek a határ mentén, nem tart-
ják azonban kizártnak, hogy csupán
kíváncsiságból mentek oda.

— **Meghalt Chana Rivlin.** Tegnap Je-
ruzsálemben meghalt Chana Rivlin asz-
zony százegy éves korában. Az elhunyt,
akit több mint száz unoka és dédunoka
gyászol, Jozsef Rivlin rabbinak, az új
Jeruzsálem és Petach-Tikva egyik meg-
alapítójának felesége volt. A nagyasz-
zony Jeruzsálemben született és hosszú
életén át tevékeny részt vállalt a szoci-
ális intézmények munkájában. Teme-
tése ma, csütörtökön lesz Jeruzsálemben.

Keresek autókarrészlethez szak-
embert. „Autopach” garázs, Haifa, Ein-
Dor 14. (A 390a)

Mi adunk a legtöbbet magyar és román
könyvekért. „Hadash” könyvtár. Tel
Aviv, Hajarkon 59. A 366

Ganz József, Migdal-Gad, sürgősen ké-
retli Rifkát, aki május 24-én elhagyta a
szülői házat, hogy új címét s ürgősen
tudassa vele. A 384)

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában
Tel Aviv, Schlesinger u. 8. Tel.: 26-08